

การประเมินราคาทางศุลกากร การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออก และอุปสรรคทางด้านเทคนิค : อุปสรรคแฝงทางการค้า

อิสรา ศานติศาสตร์

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงการประเมินราคาทางศุลกากร (Customs Valuation, CV) มีผลกระทบที่สำคัญในเชิงการค้า การคุ้มกันทางการค้าหลาย ๆ ประการ คล้ายคลึงกับมาตรการทางภาษีศุลกากร การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออก (Pre-Shipment Inspection, PSI) มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ราคาซื้อขายมีความเป็นธรรมมากขึ้น และอุปสรรคทางด้านเทคนิค (Technical Barriers to Trade, TBT) เกิดจากการกำหนดมาตรฐานสินค้าที่อาจจะแปรเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ

ระบบการประเมินราคาทางศุลกากรของประเทศไทยในปัจจุบันวางรากฐานอยู่บนการเลือกใช้ราคาสูงสุดจากหลาย ๆ ราคา ซึ่งเทียบได้กับการเพิ่มอัตราภาษีศุลกากร จึงมีบทบาทในเชิงการเพิ่มระดับการคุ้มกันอุตสาหกรรมภายในประเทศ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการผลิตเพื่อการทดแทนการนำเข้าและการเลือกปฏิบัติต่อผู้ประกอบการกลุ่มต่างๆ ซึ่งส่งผลในเชิงประสิทธิภาพ สร้างช่องโหว่ในการปฏิบัติงานและทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการอุทธรณ์ราคาซึ่งส่งผลต่อต้นทุนในการนำเข้าสินค้า และส่งผลกระทบต่อข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ ตลอดจนรายได้ของรัฐจากภาษีนำเข้า ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบการประเมินราคาของแอกดักซ์ซึ่งให้มีการประเมินราคาศุลกากรจากราคาซื้อขายจึงน่าจะลดความรุนแรงของผลกระทบดังกล่าวลง อย่างไรก็ตาม การนำราคาซื้อขายมาใช้ในการประเมินราคาก็ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขจำนวนหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้น รายละเอียดหลายๆประการที่มีอยู่ในวิธีการประเมินราคาทางศุลกากรของแอกดักซ์ก็เป็นประเด็นที่มีผลกระทบที่น่าสนใจ

การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออก แม้จะไม่ใช่ประเด็นปัญหาของประเทศไทย แต่ก็ยังเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับประเทศด้อยพัฒนาหลายๆประเทศที่ต้องการความมั่นใจว่าสินค้าที่ตนนำเข้ามาจากประเทศที่พัฒนาแล้วมีคุณภาพตามที่ได้ตกลงไว้และมีราคาซึ่งสามารถตรวจสอบได้ ยิ่งไปกว่านี้ประเทศเหล่านั้นยังต้องการใช้การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออกเป็นเครื่องมือในการควบคุมการใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศ การไหลออกของเงินทุนที่มีอยู่จำกัด และระดับราคาสินค้านำเข้า ซึ่งได้รับการ

โต้แย้งจากประเทศที่พัฒนาแล้วว่าการตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออกจะทำให้เกิดความเสียหายต่อเสรีภาพในการประกอบธุรกิจและกระทบกระเทือนต่อกลไกราคา อย่างไรก็ตาม แม้แกตต์จะมีข้อตกลงเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ก็มีประเด็นที่ชี้ให้เห็นว่าความหวังของประเทศด้อยพัฒนาที่จะใช้การตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออกเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและควบคุมราคาสินค้านำเข้าอาจไม่เป็นผลดังที่ได้คาดหวังไว้

ข้อตกลงเกี่ยวกับอุปสรรคทางด้านเทคนิคได้ห้ามการที่ประเทศใดประเทศหนึ่งจะกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคขึ้นมา แต่สนับสนุนการสร้างมาตรฐานที่เป็นสากลและเน้นการเผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานให้เป็นที่รู้ในระหว่างฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยให้ฝ่ายต่างๆได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้ประเทศผู้กำหนดมาตรฐานยินยอมให้มีช่วงระยะเวลาหนึ่งสำหรับประเทศอื่นในการปรับตัวในการผลิตสินค้าให้ได้ตามมาตรฐานโดยทั่วไปแล้ว ข้อตกลงนี้จึงช่วยให้ผลเสียของการกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคและกระบวนการตรวจสอบมาตรฐานที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศลดน้อยลง บทสรุปนี้ได้รับการยืนยันด้วยข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกสินค้าของไทยบางประเภท